

NATO και EU; Χρειάζονται δύο για να χορέψουν τάνγκο!

Υποναύαρχος (εα) Γεώργιος ΤΣΟΓΚΑΣ ΠΙΝ

Από τα μέσα σχεδόν της προηγούμενης δεκαετίας και μετά την κρίση στην Κριμαία καταγράφονται γεωπολιτικές εξελίξεις¹ ειδικά στην περιοχή της Αν. Μεσογείου, που χρήζουν της προσοχής των Διεθνών Οργανισμών (Δ.Ο.) αλλά και επιτάσσουν τη αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ τους. Ακόμη και η τελευταία εξέλιξη με τη εξάπλωση ενός θανατηφόρου ιού, επιβάλλει την συνέργεια και την από κοινού αντιμετώπιση των όποιων προκλήσεων ασφαλείας.

Η ανάλυση που ακολουθεί δεν αποσκοπεί στην αναφορά γεγονότων και θεσμικών προβλέψεων των δύο Δ.Ο. (τα οποία ως επί το πλείστον είναι ευρέως γνωστά και δύναται να αναζητηθούν σε διάφορες πηγές), αλλά στην ανάδειξη των υφιστάμενων ουσιωδών ζητημάτων που προσδιορίζουν και -εκ του αποτελέσματος- περιορίζουν τη συνεργασία μεταξύ του NATO και της ΕΕ, να επισημανθούν υφιστάμενες επιλογές και να προταθούν λύσεις που εάν (πολιτικό ζήτημα) και όταν (διαδικαστικό ζήτημα) εφαρμοστούν δύναται να βελτιώσουν σημαντικά τη στρατηγική συνεργασία των σημαντικότερων δύο δυτικών εταίρων, δημιουργώντας τις ευοίωνες προϋποθέσεις για έναν καλύτερο και ασφαλέστερο κόσμο που απαιτούν και αξίζουν οι πολίτες τους.

Το NATO λοιπόν από την ίδρυσή του στις 4 Απριλίου 1949 μέχρι σήμερα, αντιπετοπίζοντας τις εξελίξεις και τις γεωπολιτικές προκλήσεις και σύμφωνα με το στρατηγικό του δόγμα όπως αυτό υιοθετήθηκε στη σύνοδο κορυφής στη Λισσαβώνα το 2010, έχει αντιμετωπίσει επιτυχώς τις τρεις βασικές αποστολές του. Ως πάροχος ασφάλειας κατάφερε να αποτρέψει τους αντιπάλους του και να υπερασπιστεί τους συμμάχους του. Κατάφερε να αντιμετωπίσει και να διαχειριστεί τις όποιες κρίσεις συλλογικά και με ολοκληρωμένο τρόπο και έχει πραγματοποιήσει επιτυχή συνεργασία με τους εταίρους της συμμαχίας, η οποία σήμερα αριθμεί 29 χώρες. Στο ρητορικό ερώτημα «Έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την αποστολή του;» προσωπικά εύκολα θα υποστήριζα το «ΝΑΙ»!

Αναφορικά με την ΕΕ (ιστορικά ιδρύθηκε με τη συνθήκη του Μάαστριχτ το 1993, αλλά ουσιαστικά προϋπήρξε με διάφορα σχήματα και οργανισμούς όπως αυτοί μετεξελίχθηκαν από το 1951), όταν κάποιος ψάξει στην επίσημη ιστοσελίδα της, με έκπληξη θα βρει μόνο στην τελευταία παράγραφο με τίτλο “Η ΕΕ στον κόσμο” την ακόλουθη δήλωση σχετικά με την ασφάλεια αυτής: “Διπλωματία και ασφάλεια: Η ΕΕ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διπλωματία και εργάζεται για την προώθηση της σταθερότητας, της ασφάλειας και της ευημερίας, της δημοκρατίας, των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου σε διεθνές επίπεδο». Ένας από τους στόχους της

¹ Αύξηση της ισχύος Ρωσίας και Κίνας η οποία προκάλεσε την μετατόπιση του κέντρου της προσοχής των ΗΠΑ προς ανατολάς, ναυτική παρουσία της Ρωσίας στην Α. Μεσόγειο και στη Μαύρη Θάλασσα, προκλήσεις ασφαλείας στη Μ. Ανατολή, επιδείνωση της καταστάσεως στη Λιβύη, παράνομα υπερμεγέθη μεταναστευτικά ρεύματα, πρόσφυγες και οικονομικοί μετανάστες, αστάθεια στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής με ενέργειες ακόμη και από πλευράς Νατοϊκών χωρών (Τουρκο-Λιβυκό μνημόνιο, εμπλοκή Τουρκίας στη Συρία, παράνομες έρευνες και γεωτρήσεις στην ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα της Κύπρου) που δημιουργούν επισφαλές περιβάλλον ασφαλείας για τα συμφέροντα των χωρών της Δύσης (τα πλείστα εκ των οποίων μέλη σε NATO και ΕΕ).

ΕΕ είναι να προσφέρει ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη χωρίς εσωτερικά σύνορα. Ζητήματα συλλογικής άμυνας (ανάλογα με τη Νατοϊκή προσέγγιση), δεν εξετάζονται.

Το NATO θεωρείται ως η σκληρή δύναμη (hard power) 29 συμμάχων που κατέχουν συλλογικά τις ισχυρότερες στρατιωτικές δυνατότητες στον κόσμο. Η ΕΕ θεωρείται ως η απαλή (soft power) δύναμη 28 κρατών μελών (σύντομα 27 μετά το BREXIT) με σημαντικές πολιτικού χαρακτήρα δυνατότητες, όπως αυτή της εφαρμογής του νόμου, το σύστημα δικαιοδοσίας, η ανταγωνιστική αγορά και η οικονομική ανάπτυξη, παρουσιάζοντας ένα ιδιαίτερο κοινωνικό και πολιτιστικό προφίλ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι 22 χώρες είναι μέλη και των δύο Δ.Ο., πράγμα που σημαίνει ότι τόσο οι στρατιωτικές όσο και οι μη στρατιωτικές δυνατότητες είναι διαθέσιμες στους εν λόγω οργανισμούς μέσω των κρατών μελών αυτών, είναι ζήτημα απόφασης των δύο να διατεθούν και να εκμεταλλευτούν οι εν λόγω δυνατότητες ανάλογα και κατάλληλα προς το κοινό συμφέρον!

Το πλαίσιο για τη συνεργασία NATO-ΕΕ (NATO-EU framework) καθορίστηκε το 2003, όταν η Ελλάδα είχε την προεδρία της ΕΕ. Αποτελείται από 14 κεφάλαια που πλαισιώθηκαν από μια σειρά ανταλλαγής επιστολών μεταξύ του ΥΕ της ΕΕ (Δρ. Σολάνα) και του ΓΓ του NATO (Lord Robertson).

Παρατηρώντας πολύ προσεκτικά τις τελευταίες γεωπολιτικές εξελίξεις και τις προκλήσεις ασφάλειας, συνεκτιμώντας τις υφιστάμενες παραμέτρους², υποστηρίζω ότι η απαίτηση για στρατηγική συνεργασία του NATO και της ΕΕ είναι πιο σημαντική από ποτέ. Η απειλή στις μέρες μας πρέπει να αναζητηθεί περιφερειακά (σε τομέα 360°), αλλά έχει προ πολλού έρθει η στιγμή να εξετασθεί ο τομέας «μηδέν» (εσωτερικές απειλές ασφαλείας).

Αυτές είναι ιδιαίτερα δύσκολες στην θεώρησή τους καθόσον αφορούν την εθνική κυριαρχία των κρατών μελών των οργανισμών και προφανώς κανείς δεν προτίθεται να εκχωρήσει αυτή σε συλλογικό όργανο ή οργανισμό. Το πλέον βέβαιο είναι ότι πλέον ένα τρομοκρατικό κτύπημα σε μία χώρα που προέρχεται από άτομο ή μικρή ομάδα με τη χρήση μέσων όπως μαχαίρι και όχημα, δύναται (επικοινωνιακά και όχι μόνο) να δημιουργήσει αστάθεια και τρόμο σε μια οργανωμένη κοινωνία.

Ολιστική εξέταση και αντιμετώπιση του περιβάλλοντος ασφάλειας δεν μπορεί να υλοποιηθεί από μία χώρα μόνη της, έστω και αν αυτή είναι η μεγαλύτερη υπάρχουσα δύναμη στον κόσμο. Απαιτείται συνεργασία και επιβάλλονται οι συνέργειες. Η στρατηγική συνεργασία μεταξύ του NATO και της ΕΕ απαιτεί την προσοχή των χωρών μελών των δύο Δ.Ο. για την αποτελεσματική υλοποίηση της επιζητούμενης στρατηγικής προσέγγισης.

Οι προβλέψεις της στρατηγικής συνεργασίας NATO-ΕΕ, τόσο θεσμικά όσο και επί ζητημάτων αρχής της μεταξύ τους διάδρασης κείνται σε ορθό πλαίσιο. Ερχόμενοι όμως στο ζήτημα της εφαρμογής, αναδεικνύονται τα ουσιαστικά πολιτικά προβλήματα. Αυτά τα εν πολλοίς γνωστά πολιτικά προβλήματα (Κύπρος στο πλαίσιο του NATO και Τουρκία στο πλαίσιο της ΕΕ), θέτουν τέτοιους πρακτικούς και διαδικαστικούς περιορισμούς που δεν παρεμποδίζουν απλά τη στρατηγική συνεργασία των δύο οργανισμών, αλλά κυριολεκτικά την καθιστούν επιδερμική και τελικά ουσιαστικά ανέφικτη. Ένα από τα κεφάλαια του πλαισίου NATO-ΕΕ αφορά και θέτει τις

² Οι χώρες του NATO δεν έχουν αναλάβει πλήρως τις αμυντικές τους υποχρεώσεις (2% του ΑΕΠ και 20% του προϋπολογισμού αυτού για έρευνα και ανάπτυξη νέων δυνατοτήτων). Οι αμυντικοί προϋπολογισμοί στις περισσότερες χώρες παρουσιάζουν μια πτωτική τάση. Υφίστανται ελλείψεις στην παροχή κρίσιμων δυνατοτήτων στις επιχειρήσεις. Επίσης υφίσταται σημαντική διαφοροποίηση (η οποία συνεχώς διευρύνεται) στις κατεχόμενες δυνατότητες υψηλού επιπέδου (high end capabilities) μεταξύ των συμμάχων, οι οποίες στο τέλος εμποδίζουν τη διαλειτουργικότητα των συμμαχικών δυνάμεων στο πεδίο των επιχειρήσεων. Οι απαιτήσεις σε μέσα και δυνατότητες των εν εξελίξει επιχειρήσεων και αποστολών δεν καλύπτονται πλήρως (ζήτημα πολιτικής βούλησης). Οι ΗΠΑ, ο πιο ικανός σύμμαχος, την τελευταία δεκαετία έχουν μετατοπίσει το ενδιαφέρον τους προς τα ανατολικά (Ασία). Οτι η Ευρώπη πρέπει να αναλάβει την ευθύνη της ασφάλειάς της και να μην αφήσει αυτό το βάρος στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Και τέλος οι τελευταίες εξελίξεις στη Συρία, την Ανατολική Μεσόγειο και τη Λιβύη.

προβλέψεις για την ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών μεταξύ τους. Δεδομένου ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει συμφωνία ασφαλείας με το NATO, η Κύπρος δεν μπορεί να αποκτήσει διαβαθμισμένες πληροφορίες (NATO) και δεν μπορεί να συμμετάσχει σε διαβαθμισμένες συζητήσεις. Για παράδειγμα, στην επιχείρηση της ΕΕ «ΑΛΘΑΙΑ» που χρησιμοποιούνται δυνατότητες NATO, είναι τέτοιο το συμφωνηθέν πλαίσιο, όπου λόγω της «διαβάθμισης» του θέματος η Κύπρος εξαιρείται τόσο από την επιχείρηση όσο και από τις «διαβαθμισμένες» επ' αυτής συζητήσεις και διαβουλεύσεις κατά τις κοινές συνεδριάσεις NATO-ΕΕ.

Η πρακτική αυτή, με τη διασταλτική προσέγγιση που παρατηρείται στην ευρύτερη εφαρμογή των μεταξύ των σχέσεων, τελικά δημιουργεί δευτερογενή «ερμηνεία» ότι όλο το πλαίσιο της στρατηγικής συνεργασίας των δύο οργανισμών εμπίπτει εκεί και αφού ομιλούμε για «διαβαθμισμένες» καταστάσεις, η Κύπρος εξαιρείται! Παρατηρείται δηλαδή η «καινοτομία», ότι τελικά δεν πρόκειται για στρατηγική εταιρική σχέση και συνεργασία των δύο οργανισμών σύμφωνα με το συμπεφωνηθέν πλαίσιο του 2003, αλλά μάλλον για διαδράσεις και σχέση «αριθμού μελών προς οργανισμό ή οργανισμού προς τα μέλη ενός άλλου» αντί του επιζητούμενου «οργανισμός προς οργανισμός – NATO προς ΕΕ».

Άξιο προσοχής είναι και το γεγονός ότι η εν λόγω πρακτική αμφισβητήθηκε μεν από τη χώρα μας (μάλλον κατά περίπτωση και όχι συνεκτικά), παρόλα αυτά εξακολουθεί να τηρείται σε διάφορα ζητήματα και επιτελικά στάδια της στρατηγικής εταιρικής σχέσης NATO-ΕΕ για προφανείς λόγους κατευνασμού της «ισχυρότερης Τουρκία στο NATO», έναντι της «ασθενέστερης Κύπρου στην ΕΕ».

Κατά την ταπεινή μου αντίληψη πρέπει να τεθεί ένα κρίσιμο ερώτημα. Πώς, κατά την εξέταση της στρατηγικής εταιρικής σχέσης και συνεργασίας των δύο Διεθνών Οργανισμών, να επιτρέπουμε ώστε μια **διαδικασία** (δηλαδή η ύπαρξη της συμφωνίας ασφαλείας) να κυριαρχεί (και να επιβάλει ρυθμιστικό πλαίσιο) έναντι μιας **Αρχής** (δηλαδή αποκλεισμό μιας κυρίαρχης χώρας την «Κυπριακή Δημοκρατία»), και να δημιουργούνται επακόλουθες αντιλήψεις ότι τελικά η ΕΕ μείον την Κύπρο να εκλαμβάνεται ως η ΕΕ εν συνόλω)!

Υποστηρίζω ότι θα πρέπει να αρχίσουμε να αμφισβητούμε αυτή τη «διαδικαστική προσέγγιση» και αντί να αποκλείεται η Κύπρος, ας «απαιτήσουμε» από τους δύο Δ.Ο. (NATO-ΕΕ) να συνεργαστούν στρατηγικά και εταιρικά, ως άλλωστε από κοινού έχουν συμφωνήσει, με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών τους. Στο πλαίσιο αυτό είναι απολύτως αυτονόητο ότι και οι δύο οφείλουν να δώσουν την δέουσα προσοχή, προς ίδιον όφελος, για να αποφευχθεί τυχόν διαρροή διαβαθμισμένων ή ευαίσθητων πληροφοριών προς την άλλη πλευρά, καθόσον είναι γεγονός η μη ύπαρξη υπογραφής συμφώνου ασφαλείας (security agreement) από την Κύπρο. Μόνον και μόνον όταν γίνει εφαρμογή αυτής της πρότασης, θα προαχθεί ουσιαστικά η στρατηγική συνεργασία μεταξύ του NATO και της ΕΕ και θα επιτευχθούν διακριτά αποτελέσματα.

Εξαιτίας λοιπόν των ανωτέρω αναφερθέντων (δηλαδή εφαρμογή της εσφαλμένης αντίληψης ότι όλα τα ζητήματα είναι διαβαθμισμένα άρα η Κύπρος δεν συμμετέχει), δεν διεξάγονται επίσημες συναντήσεις με τη συμμετοχή όλων των χωρών κρατών μελών (29 NATO + 27 ΕΕ), οπότε δεν δύνανται να ληφθούν κοινές αποφάσεις. Αυτό που συνήθως συμβαίνει, για να προαχθεί κάπως η στρατηγική εταιρική σχέση εν τοις πράγμασι αναγκαίας είναι ότι, είτε τα διεθνή επιτελεία και οι αντίστοιχες γραμματείες των δύο οργανισμών συναντώνται για να εργασθούν στο χαμηλότερο διαρθρωτικό / οργανωτικό επίπεδο, είτε τα δύο ηγετικά όργανα αυτών (NAC και PSC σε επίπεδο πρεσβευτών) συγκεντρώνονται και συζητούν ανεπίσημα. Είτε με τον ένα τρόπο είτε με τον άλλο διαπιστώνεται εύκολα ότι και στις δύο περιπτώσεις δεν μπορεί να υπάρξει καμία κοινή απόφαση αφού οι επαφές είναι άτυπες! Παρ' όλα αυτά παρατηρούνται εξελίξεις στο ανώτατο επίπεδο για την μεταξύ τους συνεργασία με συγκεκριμένες διακριτές και

σχετικά λίγες σε αριθμό (για τα μεγέθη και την προοπτική των οργανισμών) δράσεις³. Το μεγαλύτερο μέρος των εν λόγω δράσεων αφορά στις «μοντέρνες» προκλήσεις ασφαλείας⁴, όπου ομολογουμένως η ΕΕ διαθέτει σημαντικές δυνατότητες αλλά είναι αυτή η επιζητούμενη συνέργεια των δύο που θα φέρει την ειδοποιό διαφορά! Βεβαίως στις εν λόγω δράσεις η ΕΕ συμμετέχει εν συνόλω...

Ας δούμε και τις επιπτώσεις που έχει η μη εφαρμογή της στρατηγικής εταιρικής σχέσης και συνεργασίας των δύο οργανισμών. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ΕΕ και NATO διαθέτουν διαφορετικές (εν πολλοίς συμπληρωματικές) πολιτικού τύπου δυνατότητες αλλά και στρατιωτικές τέτοιες παρόμοιες, με εξαίρεση τις δυνατότητες και τεχνολογίες αιχμής των ΗΠΑ.

Με την εφαρμογή της στρατηγικής εταιρικής σχέσης NATO-ΕΕ και μετά από μια συνεκτική προσέγγιση, εφόσον υφίσταται ειλικρινής επιθυμία και συναφής προσπάθεια εκατέρωθεν για αμοιβαία συνεργασία, τότε και μόνο τότε θα μπορέσουν να επιτευχθούν αξιοσημείωτα αποτελέσματα και εξοικονόμηση διατιθέμενων μέσων και δυνατοτήτων. Το βάρος της Ευρωατλαντικής ασφάλειας στην περίπτωση αυτή θα δύναται να ισοκατανεμηθεί και το κόστος να είναι ελέγξιμο και πλέον περιορισμένο. Η λέξη-κλειδί εδώ είναι «συνεργασία» και όχι «συντονισμός». Τονίζω το θέμα διότι ενδεχομένως η μη ορθή χρήση των λέξεων να εισάγει μια εσφαλμένη αντίληψη. Έχει καταγραφεί στο παρελθόν ότι η χρήση της λέξης «συντονισμός» και όχι «συνεργασίας» έδρασε καταλυτικά και επηρέασε αρνητικά το επιθυμητό τελικό αποτέλεσμα. Η αντίληψη του κάθε οργανισμού όταν χρησιμοποιείται η λέξη «συντονισμός» είναι ότι υπάρχει μονομερής προσπάθεια ανάληψης μονομερούς ηγετικού ρόλου σε αυτή τη κοινή προσπάθεια, εγείροντας έτσι τα αντανακλαστικά της άλλης πλευράς που απλά δεν θέλει να τεθεί υπό συντονισμό.

Στην πραγματικότητα, η εφαρμογή της στρατηγικής συνεργασίας της εταιρικής σχέσης NATO και ΕΕ, θα επιτρέψει στους δύο οργανισμούς να επιτύχουν εξοικονόμηση πόρων και να αξιοποιήσουν πλήρως τις υπάρχουσες δυνατότητες όπου και όποτε αυτές είναι πραγματικά αναγκαίες. Σύμφωνα με οποιαδήποτε άλλη προσέγγιση, η ανάπτυξη ή / και η διάθεση των μέσων και των δυνατοτήτων διπλασιάζονται και αυξάνεται το συνολικό κόστος, καθιστώντας την επιλογή αυτή δαπανηρή και δυσβάσταχτη για τα κράτη μέλη ειδικά στους χαλεπούς καιρούς του σήμερα. Στο NATO, λίγοι σύμμαχοι συμμορφώνονται με την υποχρέωση της διάθεσης του 2% του ΑΕΠ στον τομέα της άμυνας. Αυτό το πολιτικής φύσεως ζήτημα έχει συζητηθεί έντονα την τελευταία δεκαετία και εκφράζεται διακριτά σε όλα τα ανακοινωθέντα κορυφής του NATO, ως υπενθύμιση στους συμμάχους των υποχρεώσεών τους σχετικά με το ευρωατλαντικό πλαίσιο ασφαλείας.

Πριν ολοκληρώσω αυτήν την ανάλυση, θα ήθελα να επισημάνω νέες αναφορές στις προκλήσεις ασφαλείας που παρουσιάστηκαν στο ανακοινωθέν των 70 χρόνων του NATO κατά την τελευταία διάσκεψη κορυφής στο Λονδίνο. Για πρώτη φορά, υπάρχει αναφορά στην “Κίνα”, στην τεχνολογική εξέλιξη “5G” και βεβαίως καταγράφεται εκ νέου η ιδιαίτερα σημαντική αναφορά στον χώρο του “cyber”. Εκτιμώ ότι σύντομα, η ΕΕ θα ακολουθήσει κάνοντας παρόμοιες επισημάνσεις. Μια παράμετρος επίσης που χρήζει αναλύσεως είναι η μετεξέλιξη της σχέσης των δύο Δ.Ο. υπό το πρίσμα του BREXIT. Το πλέον βέβαιο είναι ότι δημιουργούνται νέες συνθήκες, υπήρξαν ευκαιρίες οι οποίες κατά την εκτίμησή μου δεν έτυχαν εκμεταλλεύσεως από τη χώρα μας, θα δημιουργηθούν νέες ισορροπίες, αλλά όλα αυτά αποτελούν μια επί τούτοις προσέγγιση την οποία προτίθεμαι σύντομα, σε νέα εργασία, να εξετάσω.

³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/28286/eu-nato-cooperation-factsheet_en και https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49217.htm

⁴ countering hybrid threats; operational cooperation including at sea and on migration; cyber security and defence; defence capabilities; defence industry and research; supporting Eastern and Southern partners' capacity-building efforts.

Ολοκληρώνοντας την ανάλυση σχετικά με τις σχέσεις του ΝΑΤΟ και της ΕΕ όσον αφορά τη στρατηγική τους εταιρική σχέση και συνεργασία, εξετάζοντας παράλληλα τις προκλήσεις ασφάλειας και τις τελευταίες γεωπολιτικές εξελίξεις, πρέπει να παραδεχτώ ότι ... πραγματικά “χρειάζονται δύο για να χορέψουν ταγκό”! Και είναι καλύτερα οι δύο εταίροι (και συγκεκριμένα το ΝΑΤΟ και η ΕΕ!) να προέρχονται από τη Δύση, να μοιράζονται κοινές αξίες, αρχές και ιστορία!

Το πλαίσιο της στρατηγικής συνεργασίας ΝΑΤΟ και ΕΕ είναι επαρκές και σε ενεστώτα χρόνο δεν χρειάζεται αναθεώρηση, αλλά δέσμευση τηρήσεως και ωρίμανση ως προς τις πολιτικές πτυχές που το σκιαγραφούν. Αυξάνει την αμοιβαία εμπιστοσύνη και διασφαλίζει τη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα της συνεργασίας. Ένα ισχυρότερο ΝΑΤΟ και μια ισχυρότερη ΕΕ θα μπορούσαν αμοιβαίως, στο πλαίσιο της στρατηγικής τους συνεργασίας, να ενισχυθούν. Από κοινού μπορούν να παρέχουν καλύτερη ασφάλεια και ευημερία στην ευρωατλαντική περιοχή και ακόμα πιο πέρα. Είναι απλά στην επιλογή τους, στην απόφασή τους να εξασφαλίσουν και να μεγιστοποιήσουν αυτές τις δυνατότητες! Οι τελευταίες εξελίξεις από τη σύνοδο κορυφής της Βαρσοβίας με το κοινό ανακοινωθέν των δύο οργανισμών, με την επιβεβαίωση αυτών εκ νέου στις Βρυξέλλες το παρελθόν καλοκαίρι κινούνται προς την ορθή και επιθυμητή κατεύθυνση, με παραμένουσες βεβαίως επίσης των προκλήσεων εφαρμογής κατόπιν ερμηνείας του πλαισίου στρατηγικής εταιρικής σχέσης και συνεργασίας ΝΑΤΟ-ΕΕ.

Η στρατηγική αυτή συνεργασία θα πρέπει να συνεχιστεί με βάση τις ακόλουθες κατευθυντήριες αρχές: ανοικτό πνεύμα, διαφάνεια, συμπερίληψη και αμοιβαιότητα, πλήρη σεβασμό της αυτονομίας λήψης αποφάσεων και πλήρη συμμόρφωση των διαδικασιών των δύο οργανισμών με τις όποιες επιφυλάξεις ειδικού χαρακτήρα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας οποιουδήποτε εκ των μερών/μελών.

Και οι δύο πλευρές οφείλουν να δώσουν την αρμόζουσα προσοχή σε κάθε ενδεχόμενο παρερμηνείας των ζωτικών ζητημάτων της στρατηγικής εταιρικής τους σχέσης, εάν πραγματικά οι δύο οργανισμοί επιθυμούν να συνεργάζονται στρατηγικά, αποτελεσματικά και διαχρονικά.